

Pressmeddelande - November 2023

FÖRSTA RUSTNINGMAKARMÄSTAREN SEDAN 1781 TILLDELAS KUNGLIGA PATRIOTISKA SÄLLSKAPETS HANTVERKSMEDALJ

Onsdag 1 november äger Hantverkarna Stockholms årliga gesäll- och mästarbrevsutdelning rum i Blå hallen i Stockholms stadshus. Utöver att närmare 300 skickliga hantverkare får ta emot sina gesäll- och mästarbrev, delas även Kungliga Patriotiska Sällskapets hantverksmedalj ut till fyra framstående hantverkare. En av dem är Albert Collins – som 2020 blev den första rustningsmakaren på över 200 år att erhålla ett mästarbrev.

Hantverkarna Stockholm har arrangerat utdelningen av gesäll- och mästarbrev i Blå hallen sedan 1951 – och i drygt 100 år innan dess, men då under enklare former. Utdelningen äger alltid rum den första onsdagen i november. Under kvällen, som leds av Li Pamp, presenteras även Årets Gesäll och årets mottagare av Märta Måås-Fjetterström-stipendiet. Dessutom delas Kungl. Patriotiska Sällskapets medaljer för utmärkt yrkesskicklighet ut till fyra hantverkare, som utses av Hantverkarna Stockholms Medalj- & Stipendiekommitté.

– Det känns mycket bra. Jag har lagt hela mitt liv på att lära mig detta komplicerade och förr högt uppskattade hantverk som en gång i tiden ansågs som ett av de främsta, likställt med arkitektur, måleri och guldsmede. Idag har statusen i yrket närmast utplånas till något som tonåringar gör när de ska leka. Att få denna utmärkelse, och tidigare utmärkelser, ser jag som ett erkännande och jag har en förhoppning om att yrket och det konstnärliga hantverket bakom det i framtiden återigen ska ses på med den respekt det förtjänar.

Att Albert Collins föll för rustningsmakeri brukar han brukar han förklara med att det var nyårsdagens traditionella matiné Ivanhoe som väckte hans nyfikenhet på just rustningar.

Eftersom yrket inte hade funnits i Sverige på fler sekler var Albert tvungen att under många, långa år lära sig själv och prova sig fram utifrån vad han lärde sig av silversmeder och plåtslagare. När han inledde sin bana fanns det inte heller tillgång till några youtube-videos eller andra guider på nätet.

Som mästarprov tillverkade Albert en rustning, med två av Erik XIV:s rustningar från 1560-talet, som förlagor. När han blev den första rustningsmakarmästaren sedan 1781 innebar det också att yrket var officiellt återinfört i Sverige.

Han berättar att det bästa med att arbeta som rustningsmakare är att yrket bjuder på en enorm variation.

– Det innehåller så många arbetsmoment, som research, samlande av kunskap på museer, arkiv och samlingar, samt materialval och kunskap om dessa och sedan själva formningsarbetet, som görs både i ässjan och kallt över faffar och städ. Det finns numera även ett ganska stort nätverk av andra rustningsmakare, vilket ger en gemenskap och kunskapsutbyte.

Från att ha varit ett utdött yrke under så lång tid ser Albert Collins att rustningsmakeriet nu förhoppningsvis är tillbaka för att stanna.

– Intresset ökar, dels från kundsidan, men även bland de som vill bli rustningsmakare. Efter mästarprovsprojektet jag genomförde är det nu återigen möjligt att erhålla gesäll- och mästarbrev i rustningsmakeri. Utmaningen ligger nog i att se till att systemet är attraktivt och att man bibehåller hög kvalitet i yrket. Vill man börja tillverka rustningar, kan det vara bra att först gå någon kurs i grundläggande smide, för att sedan fördjupa sig på någon skola, eller genom att gå som lärling.

Om Kungl. Patriotiska Sällskapet

Kungl. Patriotiska Sällskapet är sedan över 250 år en samlingspunkt för personer med engagemang i näringsliv, statsförvaltning, vetenskap och kultur. Gustav III skrev under stadgarna 1772. En patriot är och var en människa som verkar för det allmänna bästa och inte bara för egen vinning. Sällskapets syfte är att stödja landets utveckling.

Sällskapet delar årligen ut ca 15 Mkr i bidrag till forskning, utbildning och sociala ändamål.

Kungl. Patriotiska Sällskapets medaljtradition

Med Sällskapets medaljer premieras uppskattade arbetsinsatser och betydande gärningar. Utdelningen av belöningar bygger på traditioner från 1700-talet. År 1802 fick Sällskapet tillstånd av Kungl. Maj:t att dela ut medaljer avsedda att bäras. Idag delar Sällskapet ut egna medaljer och hedersbevis, dessutom kan företag, organisationer eller enskilda personer ansöka om belöningar.

kungligapatriotiskasallskapet.se

Om Hantverkarna Stockholm

I över 175 år har Hantverkarna Stockholm verkat för ett Stockholm i utveckling. Med sin hantverksskicklighet har medlemmarna byggt Stockholm till den vackra stad den är. Stockholms Hantverksförening, Hantverkarna Stockholm, bildades år 1847 som en manifestation för hantverkets betydelse i det moderna samhället och för hur huvudstaden och dess hantverkare lever i symbios.

175 år senare är föreningens arbete lika betydelsefullt och en livaktig samlingsplats för hantverkare som verkar för ett Stockholm i ständig utveckling.

I Hantverkarna Stockholm, samlas fler än 300 olika hantverksyrken. Föreningens egen yrkeshögskola Hantverksakademin erbjuder en tvåårig utbildning i ett åttiotal olika traditionella hantverksyrken. Utbildningen sker i en modern lärlingsmodell, där lärlingen arbetar sida vid sida med sin mästare, för ett individuellt lärande och uppdaterad yrkeskunskap. Hela utbildningen präglas av såväl stark arbetslivsanknytning som teoretisk förankring. 80 procent av utbildningen genomförs i lärlingsform på hantverksföretag och 20 procent består av teori som antingen kan läsas på Hantverksakademin i Stockholm eller på distans.

hantverkarnastockholm.se

hantverksakademin.se